

GLOSSARIO MINIMO PLURIDISCIPLINARE

ITALIANO-ALBANESE

A cura dell' Associazione culturale "*Giro Giro Mondo*"

Materiali realizzati nell'ambito del Progetto " La scuola multiculturale", in collaborazione con l'Istituto Tecnico Commerciale "R. Molari" di Santarcangelo di Romagna, nell'anno scolastico 2005-2006.

Ambito di intervento: mediazione linguistica

Traduzione: Agron Ceka

VOCABOLO ITALIANO	TRADUZIONE E INTERPRETAZIONE IN LINGUA ALBANESE
Catastrofismo	Katastrofë, gjëmë madh, mënxyrë “Catastrofismo” = formë sipërore e fjalës katastrofë. Shembull, mund të quajmë “katastrofizëm” kur “ndillet keq” ose “një bashkësi katastrofash”
Adattamento	Përshtatshmëri, adaptueshmëri, përshtatje Shembull: “ti përshtatesh një ambjenti” ose “të adaptosh diçka në diçka tjetër” ose “të përshtatësh muzikën tek një tekst për këngë”
Coevoluzione	Evoluim (evoluzione=zhvillim) Coevoluzione = evoluim i përbashkët
Preadattamento	Para përshtatshmëri; në përgatitje ose afër përshtatshmërisë
Cellula	Qelizë është pjesë përbërëse e çdo qenjeje jetësore Ose përdoret si “organizatë bazë”. Shembull: “celula komuniste”
Pollini	Pjalm, polen, endëz Një bashkësi qelizash të embrionit mashkullor të bimëve në fazën e pjalmimit (bashkimi mashkull-femër). “Pollini” prezantohet në formën e një pluhuri ose kokrrizash me ngjyrë të verdhë apo të kuqërremtë.
Convergenza evolutiva	Konvergjencë evolutive Convergenza = puqje në një pikë të përcaktuar Evolutivo = i zhvilluar, i përparuar
Conseguenze	Pasoja, rrjedhoja
Attualismo	Aktualizëm (diçka që flet për të tashmen ose diçka që është e modës tani. Shembull: të flasësh për një argument aktual)
Pesci Cartilaginei	Peshk Kërc (lloj peshku) Cartilaginei = material i fortë dhe elastik që mbulon sipërfaqen e kockut në pjesën ku bëhen artikulimet (lëvizjet)
Spugne	Sfungjer (normalisht përdoret për larje pjatash/enësh)
Celenterati	Celenteratë lloj peshku pa kollonë vertebrale (Bëjnë pjesë: koralet, meduzët, kandili i detit, etj)

Platelminti	Krimba të sheshtë
Nematodi	Nematodë Normalisht janë parazitë tek njeriu apo tek kafshët, si për shembull: krimbat. Bëjnë pjesë tek grupi i qenjeve pa kollonë vertebrale me trup cilindrik, pa aparat qarkullimi dhe frymëmarrje. Mund të skematizohet si një tub i mbuluar me muskuj dhe nerva, dhe brenda gjindet një tub tjetër ku bëhet tretja.
Anellidi	Unazorë Një bashkësi sistematike pa kollonë vertebrale me simetri bilaterale, me qerpikë, me trup të zgjatur dhe cilindrik dhe ndarë në segmente
Artropodi	Këmbënyjtuar Lloj qenjeje pa kollonë vertebrale me trupin të mbuluar me kitinë (substancë organike) dhe e ndarë në segmente, ku çdo njëra ka disa putra të artikuluara dhe me kokën që ka antena që funksionojnë si prekës.
Molluschi	Butak, molusk Kafshë ujore ose tokësore të karakterizuar nga trupi me susta dhe i mbrojtur nga një guackë (shembull: guacka deti, midhjet, kërmijtë, etj.)
Echinodermi	Lëkurë gjemborë Jetojnë në ujë dhe karakterizohen nga një shtresë lëkure gëlqerore e përbërë nga 5 pjesë njësoj, shpesh të mbuluar me thumba. Shembull: iriqët dhe yjet e detit.
Cordati	Kordatë (litar) Grupim sistematik i kafshëve që kanë të paktën në një periudhë të caktuar të jetës së tyre, një organ mbajtës që quhet kordë (litar) kurrizor.
Impresa	Ndërmarrje, Sipërmarrje Aktivitet ekonomik i organizuar për prodhimin apo shkëmbimin e mallit ose të shërbimeve. Shembull: Ndërmarrje ndërtimi. Ose “të marrësh përsipër diçka”
Finanziamenti	Financim, fonde, kapital Shembull: financimi i një aktiviteti ose të financohesh (të ndihmohesh ekonomikisht) nga një privat apo nga Shteti.
Correlazione	Bashkëlidhje, i ndërlidhur Korrispondencë reciproke ndërmjet dy a më shumë pjesëve (elementeve). Ose përdoret në gjuhë si “Avverbi correlativi” = “Ndajfolje ndërlidhëse”
Fornitori	Furnizues Dikush që merr përsipër të pajisë me diçka sistematikisht.
Beni e Servizi	Të mira dhe shërbime Beni: Gjë, pasuri, të mira, diçka Shembull: “Beni di prima necessità” = “Sende të përdorimit të përditshëm” Ose “Ti auguro ogni bene” = “Të uroj gjithë të mirat” Servizi: Shërbime ose shërbim

	Shembull: “Donna di servizi” = “pastruesja” ose “Servizio Postale” = “Shërbim postar” ose “Stanza e servizi” = “Dhomë dhe banjë”
Risparmio	Kursim Dmth të përdorësh diçka më pak dhe ta ruash për më vonë. Shembull “senza risparmio” = “pa kursim” “cassa di risparmio” = “arkë kursimi” Ose “la morte non risparmia nessuno” = “vdekja nuk fal njeri”
Fine (Scopo)	Qëllim Shembull: arrij një qëllim ose i vë një qëllim vetes “Fine” përdoret edhe si “fund”
Non Profit	Pa përfitim Shembull: Shoqatat vullnetare janë “non profit”, mbasi pjesëtarët e saj bëjnë diçka por pa arsye fitimi dhe nuk paguhen për këtë punë.
Profit Oriente	Fitim Lindor Shembull: të investosh në Kinë ka përfitim mbasi çdo gjë kushton më pak se në Evropë dhe përderisa Kina gjindet në Lindje (Oriente), atëherë quhet “profit oriente”
Acquisti	Blerje Të pajisesh me diçka, duke e shkëmbyer me diçka tjetër. Shembull, do kesh një shtëpi duke dhënë lekë. Ka blerje të mira dhe të këqija. Shembull: “acquisto una bella casa” = “Blej një shtëpi të bukur” Ose mund të përdoret në kuptim tjetër: “Acquisto di un diritto” = “ fitim i një të drejte”
Vendite	Shitje Është një lloj kontrate me të cilën prona e dikujt i jipet dikujt tjetri kundrejt një çmimi.